

POSTANOWIENIE

Dnia 14 sierpnia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca: Urszula Iwanowska (spr.)

sędziowie: Beata Górską

Jolanta Hawryszko

po rozpoznaniu w dniu 14 sierpnia 2019 r., na posiedzeniu niejawnym,

sprawy ze skargi B. F.

przy udziale Prezesa Sądu Okręgowego w Koszalinie

na naruszenie prawa strony do rozpoznania bez nieuzasadnionej zwłoki sprawy prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Koszalinie IV Wydziałem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o sygnaturze akt IV U 1134/15 z odwołania B. F. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. o wysokość świadczenia

postanawia: odrzucić skargi.

Beata Górską Urszula Iwanowska Jolanta Hawryszko

UZASADNIENIE

B. F. pismem z dnia 27 lipca 2019 r. złożyła skargę na bezczynność Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o sygn. akt IV U 1134/15 o wysokość świadczenia wnosząc o stwierdzenie bezczynności Sądu Okręgowego w Koszalinie i przewlekłości postępowania oraz zasądzenie na rzecz skarżącej kwoty 10.000 zł.

W uzasadnieniu skarżąca podniosła, że złożyła skargę na bezczynność i przewlekłość postępowania, a sąd nie przesłał skargi do Sądu Apelacyjnego. Natomiast sąd wypowiedział się w innej sprawie zażalenia, którego skarżąca nie złożyła, dlatego w jej ocenie nie ma podstaw do polemiki z sądem w tej sprawie.

Skarżąca zarzuciła, że „Sąd nie był świadkiem zdarzeń na rozprawie, zatem nie może twierdzić o czym byłam informowana, a o czym nie, ani co się działo.”, zatem „...nie może wypowiadać się o tym czego nie widziała i nie słyszała, a tylko sędziom takie działania uchodzą bezkarnie.”.

Skarżąca podkreśliła, że została oszukana i okradziona przez Sąd Okręgowy w Koszalinie. I to nie po raz pierwszy.

Następnie ubezpieczona podniosła, że wobec bezspornego faktu, iż Sąd Okręgowy nie przesłał jej skargi zgodnie z właściwością do Sądu Apelacyjnego tylko pisał nie na temat, sama skarżąca przesłała skargę na bezczynność i przewlekłość postępowania bezpośrednio do Sądu Apelacyjnego.

Ubezpieczona zarzuciła, że sąd pierwszej instancji nie zakończył postępowania i nie poinformował jej o zakończeniu. Nie było przesłanek do zakończenia postępowania, ponieważ sąd stwierdził, iż przekaże pismo skarżącej do Prezesa ZUS w przedmiocie ugody.

Skarżąca czekała na wynik ugody, a tymczasem sąd zakończył postępowanie i wydał postanowienie nie informując skarżącą. Zanim to nastąpiło skarżąca złożyła dodatkowe zeznania na rozprawie, z których wynikało, że wyliczenia

ZUS są błędne i niezgodne z obowiązującym prawem, zatem powinny być jeszcze raz przeliczone. Następnie ubezpieczona przedstawiła szczegółowo zarzuty do decyzji ZUS.

Ponadto ubezpieczona podkreśliła, że Sąd Apelacyjny w Szczecinie na str. 5 uzasadnienia postanowienia z dnia 27 marca 2017 r. na marginesie wskazał, że sąd pierwszej instancji nie rozpoznał zażalenia zawartego we wnioskach o przywrócenie terminu. W piśmie tym (k. 69 verte) ubezpieczona wskazała, że postanowienie w przedmiocie umorzenia postępowania zostało wydane bezpodstawnie, formułując w ten sposób nie-uzasadnienie wniosku o przywrócenie terminu, a wyraźny zarzut w stosunku do postanowienia o umorzeniu postępowania.

W piśmie złożonym w Sądzie Okręgowym w Koszalinie w dniu 12 lipca 2019 r. ubezpieczona złożyła skargę na bezczynność Sądu Okręgowego oraz skargę na przewlekłość postępowania w sprawie sygn. akt IV U 1134/15 o wysokość świadczenia.

Oba pisma zostały przekazane do Sądu Apelacyjnego.

Do postępowania w niniejszej sprawie Prezes Sądu Okręgowego w Koszalinie zgłosił swój udział wnosząc o oddalenie skargi. Prezes po przedstawieniu przebiegu postępowania w sprawie objętej skargą wskazał, że w czynnościach Sądu Okręgowego w Koszalinie, podjętych w badanej sprawie, nie można dopatrzeć się takich, które spowodowałyby przewlekanie postępowania, a tym samym naruszyłyby prawo strony skarżącej do rozpoznania jej sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki.

Na podstawie akt Sądu Okręgowego w Koszalinie

IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych o sygn. IV U 1134/15

Sąd Apelacyjny ustalił:

Decyzją z dnia 23 października 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. przyznał B. F. prawo do emerytury na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; powoływana dalej jako: ustawa emerytalna) i ustalił wysokość emerytury na podstawie art. 25 i 26 tej ustawy.

W odwołaniu od powyższej decyzji B. F. wniosła o przyznanie emerytury w kwocie 6.777,30 zł w miejsce kwoty przyznanej – 677,73 zł. Ubezpieczona zarzuciła organowi rentowemu nieuwzględnienie:

- jako okresu składkowego okresu prowadzenia działalności gospodarczej w R. na podstawie umowy agencyjnej,
- okresu pobierania zasiłku dla bezrobotnych
- okresu prowadzenia działalności gospodarczej pod firmą (...) nieruchomości usługi, handel w K., za który to okres były odprowadzane składki
- jako okresu składkowego albo nieskładkowego okresu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem w drodze do pracy, tj. okresu przebywania na zwolnieniu lekarskim, a także okresu kiedy powinna mieć przyznaną rentę inwalidzką i świadczenie rehabilitacyjne.

Nadto ubezpieczona przedstawiła swoją sytuację rodzinną i majątkową.

Sprawa z odwołania ubezpieczonej wypłynęła do Sądu Okręgowego w dniu 9 grudnia 2015 r. Ubezpieczonej doręczono odpis odpowiedzi organu rentowego wraz z zobowiązaniem do ustosunkowania się do jej treści. Pismem z dnia 8 stycznia 2016 r. ubezpieczona wykonała zobowiązanie oraz złożyła wniosek o przyznanie pełnomocnika z urzędu. Pismem z dnia 14 stycznia 2016 r. odwołująca się została zobowiązana do uzupełnienia braków formalnych wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu przez złożenia oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania. Po uzupełnieniu wniosku w dniu 27 stycznia 2016 r., Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 8 lutego 2016

r. wniosek ten oddalił. Po doręczeniu odpisu postanowienia i upływie terminu do złożenia na nie zażalenia, w sprawie w dniu 1 marca 2016 r. wyznaczono termin rozprawy na dzień 5 kwietnia 2016 r. Wraz z wezwaniem na rozprawę ubezpieczona otrzymała pouczenie o prawach i obowiązkach stron postępowania.

Na skutek wniosków ubezpieczonej rozprawa w dniu 5 kwietnia 2016 r. została odroczonej celem zobowiązania organu rentowego do sporządzenia wykazu uznanych dla ubezpieczonej okresów składkowych, a także celem zajęcia przez organ stanowiska co do udokumentowanych wpłat należności składkowych (ubezpieczona złożyła na rozprawie książeczkę wpłat) i wskazanie czy zostały one zaewidencjonowane na koncie ubezpieczonej na poczet ubezpieczenia społecznego.

Organ rentowy wykonał zobowiązanie w piśmie z dnia 13 maja 2016 r. Pismo zostało doręczone ubezpieczonej z zobowiązaniem do ustosunkowania się do jego treści w terminie 7 dni. Ubezpieczona otrzymała pismo w dniu 27 maja 2016 r. W dniu 17 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy wyznaczył rozprawę w sprawie na dzień 28 lipca 2016 r. Na rozprawie ubezpieczona złożyła pismo „Zawezwanie do próby ugodowej o przyznanie emerytury w szczególnym trybie w wysokości 6.777,30 zł”. W toku rozprawy ubezpieczona wyjaśniła, że wnosi o przyznanie świadczenia wyjątkowego tj. przyznanego w szczególnym trybie przez Prezesa Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w trybie art. 83 ustawy emerytalnej. Skarżąca przyznała, że nie legitymuje się wymaganym stażem pracy 21 lat, a jest osobą chorą na chorobę nowotworową i nie może podjąć pracy z uwagi na stan zdrowia. Jednocześnie ubezpieczona złożyła oświadczenie, że cofa wniosek o rozpoznanie sprawy o emeryturę i zgadza się z wyliczeniem stażu pracy dokonany przez ZUS.

Przewodnicząca na rozprawie pouczyła ubezpieczoną, że wniosek o przyznanie świadczenia w drodze wyjątku na podstawie art. 83 ustawy emerytalnej należy złożyć w najbliższym organie rentowym tj. ZUS Inspektorat w K., a taki wniosek (formularz) znajduje się w biurze obsługi klienta.

Następnie pełnomocnik organu rentowego wyraził zgodę na cofnięcie odwołania i Sąd Okręgowy postanowieniem z dnia 28 lipca 2016 r. umorzył postępowanie w sprawie, odstępując od obciążenia ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego. Postanowienie o umorzeniu postępowania uprawomocniło się w dniu 5 sierpnia 2016 r.

W dniu 15 września 2016 r. do Sądu Okręgowego wpłynęło pismo B. F. z wnioskiem o wznowienie postępowania wobec późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy. Skarżąca zarzuciła, że Sąd Okręgowy jej pisma z dnia 20 lipca 2016 r. „Zawezwanie do próby ugodowej ...” nie przesłał do organu rentowego i że została wprowadzona w błąd przez Sąd. Ubezpieczona podniosła również, że Sąd bezpodstawnie umorzył postępowanie w sprawie.

Nadto pismem z dnia 12 września 2016 r., które wpłynęło do Sądu Okręgowego w dniu 26 września 2016 r. ubezpieczona złożyła wniosek o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o uzasadnienie postanowienia o umorzeniu postępowania oraz do złożenia zażalenia na to postanowienie.

Następnie w odpowiedzi na zobowiązanie Sądu Okręgowego do wyjaśnienia wniosków z pisma z dnia 15 września 2016 r. ubezpieczona w piśmie z dnia 3 października 2016 r. wskazała, że wnosi o wznowienie postępowania zakończonych postanowieniem o umorzeniu postępowania.

Postanowieniem z dnia 19 października 2016 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek ubezpieczonej o przywrócenie terminu do złożenia wniosku o sporządzenia i doręczenie uzasadnienie postanowienia oraz oddalił wniosek ubezpieczonej o przywrócenie terminu do złożenia zażalenia na postanowienie.

B. F. wniosła zażalenia na powyższe postanowienie, które postanowieniem z dnia 27 marca 2017 r. zostało odrzucone przez Sąd Apelacyjny w Szczecinie (sygn. akt III A Uz 10/17). W treści uzasadnienia tego postanowienia Sąd Apelacyjny między innymi zwrócił uwagę, że w sprawie Sąd Okręgowy nie zajął stanowiska co do zażalenia na postanowienie z dnia 28 lipca 2016 r. poprzestając na odrzuceniu wniosku o przywrócenie terminu do jego złożenia.

Postanowieniem z dnia 25 lipca 2019 r. Sąd Okręgowy odrzucił zażalenie jako złożone po terminie.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje:

Rozpoznawane skargi na przewlekłość postępowania są niedopuszczalne.

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (j. t. Dz. U. z 2018 r., poz. 75; powoływana dalej jako: ustawa) skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie, co oznacza, że skarga jest niedopuszczalna po zakończeniu postępowania i podlega odrzuceniu. Jak podnosi się w orzecznictwie, skarga ta „jest krajowym środkiem prawnym, pozwalającym na dochodzenie stwierdzenia przewlekłości postępowania, uzyskania stosownej rekompensaty i ewentualnego wymuszenia właściwego toku postępowania”. Z kolei, tok postępowania jest oceniany jako termin materialnoprawny o charakterze nieprzywracalnym (por. szerzej uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów z dnia 31 marca 2011 r., WZP 2/10 OSNKW 2011/4/31). Natomiast granicę „czasową” do wniesienia skargi stanowi prawomocne zakończenie sprawy (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2009 r., III SPP 3/09 OSNP 2010/17-18/235 i z dnia 17 września 2015 r., WSP 3/15, Legalis nr 1330135; uchwała tego Sądu z dnia 28 marca 2013 r., III SPZP 1/13, OSNP 2013/23-24/292). Podkreślić przy tym należy, że skarga na przewlekłość traktowana jest jako doraźna interwencja przeciwdziałająca trwającej przewlekłości postępowania oraz jako środek zapewniający szybką reakcję na trwającą zwłokę w czynnościach sądu i służący dyscyplinowaniu czynności podejmowanych na danym etapie toczącego się jeszcze postępowania w określonej sprawie (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2014 r., III SPP 221/14, Legalis nr 1086888).

Postępowanie w sprawie, której skarga dotyczy (sygn. akt IV U 1134/15), zakończyło się prawomocnym postanowieniem Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 28 lipca 2016 r., zaś B. F. wniosła pierwszą skargę w dniu 12 lipca 2019 r., a drugą - w dniu 29 lipca 2019 r., a więc po upływie terminu do jej wniesienia. Na ocenę powyższą nie ma wpływu fakt, że skarżąca po terminie złożyła zażalenie na postanowienie o umorzeniu postępowania, bowiem fakt prawomocnego zakończenia postępowania nie został skutecznie przez nią podważony.

Jednocześnie w odpowiedzi na zarzuty ubezpieczonej odnośnie decyzji organu rentowego oraz podstaw prawnych zakończenia postępowania przez Sąd Okręgowy należy podkreślić, że w odrębnym postępowaniu ze skargi na przewlekłość postępowania wykluczone jest dokonywanie merytorycznej oceny lub weryfikowanie kontrowersji prawnych lub prawniczych zawartych w kontestowanym orzeczeniu wydanym w postępowaniu, któremu zarzucono przewlekłość (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 września 2011 r., III SPP 21/11, LEX nr 1106754).

W związku z tym, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 zdanie 1 k.p.c. i w związku z art. 5 ust. 1 oraz art. 8 ust. 2 ustawy orzekł jak w sentencji postanowienia.

Beata Górńska Urszula Iwanowska Jolanta Hawryszko